

man indser Nødvendigheden overalt, hvor den ikke gaar ud over ens egne Interesser, men at man har svært ved at indse den, hvor ens egne Interesser staar paa Spil. Dette er ikke et Tankeeksperiment eller Teori. Tværtimod, nu langt ind i det fjerde Krigsjaar har Fænomenet gentaget sig ved dette Lovforslag. Vi saa det i Pressen, vi læste det af vrede Miner, naar vi i denne Bygnings Korridorer eller Modtagelsesværelser straks traf Repræsentanter for dem, der ikke indsaa Nødvendigheden. Men jeg er glad ved at kunne sige alt dette i Fortid. Det synes, som om den nærmere Overvejelse har bragt en noget køligere Opfattelse; det synes, som om Nødvendigheden ogsaa har vist sin tvingende Indflydelse paa dem, som denne Gang træffes af en Indskrænkning; det synes, som om Vægten nu lægges paa det rigtige Sted, idet man nemlig nøjes med at staa Vagt om dette, at Indskrænkningen ikke gaar et Skridt længere end til det nødvendige.

Jeg skal tillade mig at se bort fra den formelle Side af Sagen, som straks var meget stærkt fremme, nemlig om den højtærede Handelsminister i Forvejen havde forhandlet med Fragnævnet eller ikke. Jeg skal ærligt sige, at jeg ikke ved det, og jeg har med Villie ikke forhørt mig derom, for straks, da jeg saa, at dette kom saa stærkt frem, ønskede jeg for mit Vedkommende at benytte denne Lejlighed til at slaa fast som min Opfattelse, at hvad enten en nødvendig Indskrænkning bliver undladt, fordi et Nævn fraraader den, eller bliver gennemført, til Trods for at et Nævn fraraader den, ligger Ansvaret overfor Rigsdagen for Undladelsen eller Gennemførelsen hos Regeringen. Spørgsmaalet om Forholdet til et Nævn er selvfølgelig meget vel egnet til at genere en Minister med politisk. Det er et udmærket Emne i en Finanslovdebat, hvor Administrationen gaas igennem, at spille Nævnene og Forholdet til Nævnene ud mod den Minister, man ønsker at bringe i en Vanskelighed. Men sagligt set, naar Rigsdagen skal skønne over en Nødvendighed og over, hvor langt Nødvendigheden rækker, er det ikke de formelle Veje, ad hvilke Regeringsbeslutningen er blevet til, som Rigsdagen har at tage Stilling til. Rigsdagen har ganske reelt at tage Stilling til dette, hvorvidt den anerkender, at Nødvendigheden foreligger, og hvis den i saa Henseende ønsker sagkyndige Udtalelser, f. Eks. fra et Fragt-

nævn, staar det i dens egen Magt at fremkalde dem.

Ganske paa samme Maade maa man, synes jeg, stille sig overfor en Side af de reelle Betragtninger, som straks kom stærkt frem. Jeg sigter her til en bestemt Avisartikel, der paa mig gjorde Indtryk af at være inspireret. Der blev deri sagt, at i bedste Fald vilde dette Lovforslags Gennemførelse betyde Tidsspilde og Pengetab. Tidsspilde og Pengetab — det kan man ikke herfra ønske nogen. Tidsspilde og Pengetab kan ingen Rigsdag med let Hjerte volde nogen. Men hvis en Foranstaltning, som ellers af Hensyn til vigtige almene og Samfundsinteresser er nødvendig, ikke kan gennemføres uden at volde Enkeltmand Tidsspilde og Pengetab, saa er hverken Regering eller Rigsdag berettiget til af den Grund at gaa udenom Foranstaltningen.

Vi standser altsaa atter der ved det ene afgørende: Staar der saadanne Interesser paa Spil i denne Sag, at den enkeltes Behag eller Ubehag, Frihed eller Indskrænkning, Tidsspilde eller Pengetab maa vige derfor, eller staar der ikke? Og i saa Henseende maa jeg sige, at jeg anerkender ingen Forskel paa, om det er mægtige Interesser i et Samfund, der staar paa Spil, eller ikke. Og hvis der er en saadan Nødvendighed, gaar saa Lovforslaget videre end hertil, videre end til det nøjest nødvendige?

Det er dette Standpunkt, paa hvilket jeg har faaet Bemyndigelse til paa mit Partis Vegne at stille mig i denne Sag, og i den Henseende vilde jeg da gerne se paa, hvad den Indskrænkning, der her foreslaas, gaar ud paa. Den gaar ikke ud paa Forbud, men paa en Pligt til at indhente Tilladelse. Det er to meget forskellige Ting, idet Pligten til at indhente Tilladelse vil betyde mere eller mindre i Retning af Indskrænkning, efter som Loven administreres. Den paagældende Skibsreder eller Skibsbygger maa henvende sig til Regeringsmagten, til Handelsministeren, og Handelsministeren *kan*, men han skal ikke, forbyde Udførelsen eller Anvendelsen for udenlandsk Regning af dansk Tonnage. Handelsministeren faar Indseende med Anvendelsen af dansk Tonnage, færdig eller under Bygning. Lovforslaget tilsigter at give Regeringsmagten i dette Land Haand i Hanke med Anvendelsen af den danske Tonnage, færdig eller under Bygning, Disposition over dansk Skibsværftsvirksomhed saa langt og saa